

Blechy & KLÍŠŤATA

Sezona je v plném proudu a s ní i každoroční trápení s parazity. Klíšťata a blechy totiž mají konjunkturu bohužel právě v době, kdy nás sluneční paprsky nejvíce lákají do přírody. Na následujících řádcích se dozvíte, kde všude mohou psi k obtížným trapičům přijít a co lze proti blechám a spol. vůbec podniknout. Když hrozbu zavčas rozeznáte a budete také vědět jak s ní zatočit, získáte šanci na klidné léto bez parazitů!

Psi, kteří trpí parazity, jsou neklidní a nápadně často se škrábou. Ale příznakem přítomnosti ektoparazitů může být také ohryzávání a intenzivní olizování srsti, spleená srst na některých místech na těle a vypadávání chlupů. V pokročilém stadiu se někdy dokonce

objeví ekzémy a pupínky. Masivní invazi blech lze přitom většinou odhalit docela snadno, protože blechy zpravidla vysají více krve, než dokážou samy spotřebovat. Přebytkovou krev zákonitě zase vylučují; vytéká a tvoří ostrůvky malých zaschlých škráloupů, které jsou v srsti jasně patrné.

Také malé začervenalé zduřeniny a výrazná svědivost mohou být příznaky bleší invaze. Svědivost ostatně může nějakou dobu přetrvávat i po úspěšném odstranění blech. Masivní bleší invaze nezřídka způsobuje mokvající ekzémy, vede k úbytkům na váze a k nebezpečným šokovým stavům. A jak k tomu dojde? Především tělesným kontaktem s infiko-

Náš tip:

Očkování proti borelióze poskytuje dobrou základní ochranu již od 12. týdne věku, ovšem nikoli 100procentní jistotu, protože existují zcela rozdílné typy borélií. Očkování nepokrývá všechny typy. Proto se jako ideální ochrana proti nebezpečným klíšťatům jeví očkování kombinované s antiparazitárním obojkem. Třicet procent klíšťat je považováno za nakažené boreliózou.

Blechy se přenášejí tělesným kontaktem ze psa na psa

parazitů nepravděpodobná. Cizopasnící totiž dávají přednost zanedbané nebo zplstnatělé srsti.

BOJ S BLECHAMI

Prvním krokem, který podnikneme, je důkladné vykartáčování srsti. Blechy i jejich vajíčka lze ze srsti odstranit jemnými hroty speciálního hřebenu. Následně na srst nanese přípravek, která nám doporučil náš veterinární lékař. Některé výrobky se nanášejí jen bodově na kůži (tzv. Spot-on). Ovšem musíme vycházet z toho, že přibližně jen jedno procento bleší populace se nachází v srsti hostitele, proto je nutno do „odblešovací akce“ zahrnout celé okolí psa.

Pohodlný pelíšek není oblíbeným místem pouze pro psa. I paraziti se s oblibou lepí na měkká vlákna a látky. Tam může ve vší tichosti proběhnout několik vývojových stadií a odtud se také lze snadno dostat na svého budoucího hostitele, který tady pravidelně hledá klidné místo k odpočinku.

Pomoci může jen pravidelné praní potahových látek, měli bychom tedy vždy dbát na to, aby buď celý pelíšek, nebo alespoň jeho obsah, byly z pracího materiálu. Na čím vyšší teploty se bude smět látka prát, tím lépe! Pokud skutečně uvidíme larvy nebo přímo ektoparazity, můžeme je postříkat sprejem, který zabrání jejich šíření a který má působnost až čtyři měsíce. Jiné výrobky brání rozmnožování blech a tímto způsobem omezují šíření populace parazitů.

INSEKTICIDY

Je potěšitelné, že dnes existují vysoce účinné insekticidy, jejichž toxické účinky se omezují jen na parazity. Insekticidy důkladně nanese na koberce a na oblíbená místa našeho psa. Použití je většinou maximálně jednoduché - některé prostředky se rozptylují rovnoměrným samovolným unikáním (mlhový efekt). Problém je, že mnohé z těchto výrobků zabíjejí jen dospělé (adultní) blechy,

Po procházce přírodou byste psa měli prohlédnout, zda si nepřinesl parazity

zatímco larvy zůstávají netknuté. Tímto způsobem s bleší invazí nic nezmůžeme! Při výběru insekticidu musíme tedy v každém případě dbát na to, aby účinkoval jak na dospělé blechy, tak na larvy a vajíčka. Někdy vyžaduje ošetření i místo vpichu: mělo by se dezinfikovat a ošetřit protizánětlivými prostředky tlumícími svědivost, které vám doporučí každý veterinární lékař. Často se vyplatí také podání antihistaminik (prostředků proti alergiím).

Bleší šok

Blechy, které jsou dobře viditelné a žijí na psím těle, činí jen pět procent z celkového stavu, 95 procent jich dosud není v adultním stadiu!

Klíšťata číhají především ve křovinách a v porostu

BLECHY – DOKONALÍ PIJÁCI KRVE

Blechy najdeme na celém světě. Patří k nejvíce rozšířeným ektoparazitům (tj. parazitům, kteří žijí na kůži nebo srsti svého hostitele).

Rozlišujeme přes 2 tisíce druhů blech, přičemž blecha kočičí (*Ctenocephalides felis*) se může vyskytovat nejen u koček, ale také u psů, a je vůbec nejčastěji pozorovaným zástupcem skupiny.

Průměrná délka života blechy je rok až rok a půl. Blechy jsou bezkřídlé, mají hnědou barvu a dosahují velikosti přibližně 2 milimetry. Díky svým dlouhým zadním nohám dokážou vyskočit až půl metru vysoko! Adultní (dospělá) blecha chce sát krev každý den. Bez problémů je však také schopna přežít i více dní bez čerstvé krve. Blechy jsou schopny denně přijmout takové množství krve, které odpovídá patnáctinásobku jejich vlastní tělesné hmotnosti. Počet 72 bleších samic zhltně za den asi jeden mililitr krve.

I když se zdá, že to není nijak mnoho, může masivní bleší invaze zapříčinit anémii (chudokrevnost): 220 blech dokáže za den vysát celých 10 procent krve půlkilového štěněte, což za určitých okolností může po několika dnech dospět k anémii

vanými psy, jenž může mít za následek parazitární infekci. Kontakt s jinými zvířaty umožňuje blechám, roztočům a dalším vnějším parazitům měnit hostitele.

ALERGICKÉ REAKCE

Ani to však není všechno: mnoho psů trpí alergiemi na bleší kousnutí. Jedná se o reakci na bleší sliny, která způsobuje záněty kůže (dermatitidy). K nejčastěji postiženým místům patří krk, břicho, záda a kořen ocasu. Zčervenání, tvorba krust, velkoplošné vypadávání srsti a svědivost jsou dalšími příznaky onemocnění. Kůže je v důsledku alergie silně drážděna, navíc často dochází k takzvaným sekundárním infekcím, jako jsou plísňová onemocnění a jiné. Jediným možným preventivním opatřením proti alergii na blechy je efektivní potírání blech a hygiena: vždyť i péče o srst patří k antiparazitární prevenci. Pokud svého psa pravidelně kartáčujete a pročesáváte, je invaze

Znovu v útoku

Lovečtí psi se hodně pohybují v přírodě, a proto jsou invazí klíšťat nejvíce ohroženi

přímo ohrožující život. Na konci blešního těla je „smyslová destička“, která je zodpovědná za vysledování vhodného hostitele. Pohyb, tělesná teplota a vydechovaný CO₂ prozradí název pobytu vhodného „dárcce krve“. Pokud se pak blecha zahníží na své oběti, může na svém hostiteli prodlévat ještě dalších sto dní. Svým ústním ústrojím se psovi zavrtá do kůže a následně vypustí slinu zabírající srážení krve, která se pomocí speciálního kanálku dostane do malé ranky. Druhý kanálek umožňuje nasávání krve.

NEBEZPEČÍ PRO ČLOVĚKA

Psi jsou napadáni nejen blechou kočičí, ale přirozeně také blechou psí (*Ctenocephalides canis*) a dokonce lidskou blechou (*Pulex irritans*). Při procházce přírodou se mohou zvířata teoreticky infikovat také drůbeží blechou (*Ceratophyllus gallinae*), králičí blechou (*Spilopsyllus cuniculi*), ježčí blechou (*Archaeopsylla erinacei*) a potkaní blechou (*Nosopsyllus fasciatus*). Rozlišování jednotlivých druhů blech ovšem nemá vůbec žádný vliv na způsob léčby. Všechny blechy se hubí stejnými prostředky.

I když název blecha lidská svádí k domněnce, že lidské krvi dává přednost jen tento druh parazita, bohužel tomu tak není: kočičí a psí blechy klidně sají i krev lidskou a také nenapadají jen psovitě a kočkovitě šelmy. Teoreticky se mohou bleším kousnutím přenášet původci nemocí a viry obsažené v krvi také na člověka. Ovšem takové přenosy jsou spíše výjimečné.

Naproti tomu mnohem větší nebezpečí představuje nákaza tasemnicí: nepřenáší se sice bleším kousnutím, ale orálním požitím blech, larev nebo partií blech,

ale k tomu může dojít snadněji, než bychom se nadáli: rozkousané blechy a jejich larvy prakticky nejsou vidět a na lidskou ruku se mohou přenést už jen tím, že psa pohladíme. Ohrožené jsou zvláště děti, pokud si po hlazení zablěšeného psa okamžitě neumyjí ruce a místo toho si strčí prsty do pusy! Touto cestou se tasemnice dostane do lidského střeva, kde ve vší tichosti proběhne několik jejích vývojových stadií.

Klíšťata odstraňujeme za pomoci speciálních kleštěček

Má váš pes blechy?

Všimněte si následujících příznaků

- neklid,
- horlivé škrábání,
- okusování tlapek a olizování,
- slepená místa v srsti,
- vypadávání srsti,
- ekzémy a pupínky,
- hroznovitě strupy,
- začervenalé otoky,
- velká svědivost,
- úbytek hmotnosti,
- šokové stavy.

KLÍŠŤATA

Navzdory té nejlepší preventivní péči může přirozeně dojít i k tomu, že vašeho psa napadnou paraziti. Speciálně lovečtí psi jsou ve zvýšené míře ohroženi klíšťaty: rádi brouzdají ve vysoké trávě a zákonitě tak přijdou do styku s těmito krev sajícími parazity, kteří se s oblibou zdržují na bujně porostlých vlhkých loukách. Ačkoliv klíšťata jsou neaktivnější na počátku léta a na podzim, představují nebezpečí i ve zbývajících teplých měsících. Klíště většinou objevíme, když psa hladíme. Tohoto parazita lze obvykle jasně nahmatat, protože během několika dní dosáhne pozoruhodné velikosti. Pokud skutečně narazíme na klíště, měli bychom ho odstranit speciálními kleštěčkami. Teoreticky lze klíště vytočit také rukou: hrozí zde ovšem nebezpečí, že hlavička klíštěte zůstane vězet psovi v kůži a zanítí se.

Vzdát bychom se raději měli i starých „osvědčených“ domácích prostředků, podle kterých je nejlepší klíště zadusit alkoholem nebo olejem ještě předtím, než ho vytáhneme. Jediný efekt této metody je, že klíště vypustí všechny jedovaté látky, které jsou obsažené v jeho těle, a tím ještě navíc infikuje místo kousnutí.

BORELIÓZA A ZÁNĚT MOZKOVÝCH BLAN

Zatímco čmeláci upřednostňují jako hostitele ptáky, klíšťata dávají přednost psům a kočkám. Rozlišujeme dva podobné druhy: klíště obecné (*Ixodes ricinus*) a klíště *Rhipicephalus sanguineus*.

První je pokládáno za hlavního přenašeče lymfské boreliózy (prostřednictvím bakterie *Borrelia burgdorferi*) a připisuje se mu i přenos meningoencefalitidy (FSME). Zatímco encefalitida (zánět mozkových blan) je nebezpečná výhradně člověku, infekce boreliózy může ohrozit i zdraví našeho psa.

Borelióza se vyskytuje na celém světě. Tato nebezpečná nemoc se přenáší kousnutím klíštěte a je široce rozšířená. Přenašeči protilátek mohou být zároveň přenašeči boreliózy a tím pádem mohou sloužit jako možný zdroj infekce klíšťat, která v sobě borelie zatím nemají. Většina infikovaných klíšťat se infikovala právě prostřednictvím boreliózou nakažených živočichů. Diagnostikovat boreliózu je velmi obtížné. Psy, kteří onemocní, je možno zkusmo podrobit léčbě antibiotiky. Raději byste však měli vsadit na jistotu a svého psa nechat proti borelióze naočkovat. Potřebné informace získáte u svého veterinárního lékaře.

Karolína Pietersová